

TOVERI

Äänen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, SULO SYVÄNEN,
ADOLPH SALMI, ALEX SEVO,

TOVERI

(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.
ANTEE J. PARTAN, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmestysmaksu 60 senttiä tuoma.
Kilpailu- ja viikkoliittoukset \$1.50 kerta, \$3.00 kolme kertaa tavallista kokoa ja suuremmat liittoukset tilan mukaan.
Sivutöitä ja nimenmuutostilaukukset \$1.00 kerta, \$2.00 kolme kertaa, tavallista kokoa.
Kuolemanilmoitukset \$1.50 kerta ilman varu-
sta ja 50 senttiä lisämaksua jokaiselta varuselta ja kiitoslauseesta.
Häätiedot, kortteina 30 sanaa, 50 senttiä kerta, kolme kertaa \$1.00.
Naima- ja avioeroilmoitukset, kortteina 75 sanaa, \$2.00 kerta, kolme kertaa \$5.00.
Suuremmista yhteisilmoituksista tilan mukaan.
Kiitoslauseita tilan mukaan 60 senttiä tuoma.
Paikalliskunta-uutisilmoitukset 60 senttiä tuoma.

Advertising rates, 60 cents per inch. Special discount is allowed for large and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT

Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta... \$3.50 6 kuukautta... \$3.00
3 kuukautta... \$1.60 1 kuukausi... .60
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta... \$5.00 6 kuukautta... \$4.25

SUBSCRIPTION RATES:

In the United States and Canada:
One year... \$3.50 Six months... \$3.00
Three months... \$1.60 One month... .60
Shipping charges 10 cents for U.S. and Canada, 15 cents for Europe.
Telephone: konttori 365, toimittaja 832.

Haamut Tampereella

Politiikan-lehdessä kirjottaa Fred Ström Tampereen taisteilusta ja siellä kaatuneista tovereista seuraavasti:

"Ei missään loistanut toivon säde kirkaammin, Venäjän valkankuuden jälkeen, kuin Suomessa. Suomen työväenluokka näki enemmistönsä kautta eduskunnassa, vahvasti kasvavan järjestönsä ja yhteistyönsä venäläisten toverien kanssa, uuden ajan koittava, 8-tuntin työpäivä, kohtuullisia palkkoja, valta kunnallisissa asioissa ja torpparien vapautus hoitavat tulevaisuudessa. Mutta Kerenskin eduskunnan hajottamismääräys mursi toivon ja kun taantumus laajeni yhä enemmän ja enemmän, niin ei Suomen työväelä ollut muuta keinoa kuin nousta vapustaisteluun niinkuin muinoin kaikki nyt vapaat kansat ovat tehneet.

Nyt on taistelu piakkoin loppussa. Vastustaja on tullut ylivoimaiseksi saatuaan vieraan apua. Kotimaista yläluokkaa on auttanut vieraitten maitten yläluokat asella, varoilla ja miesvoimalla. Tähän on vielä liittynyt oikeistojohto ja lehdet työväenliikkeessä eri maissa; muistettakoon vain G. Möllerin sanat, että olisi Suomen työväenliikkeelle onneksi jos se häviäisi, vaikka kohta Saksan aseitten avulla.

Kaikkea näitä vastaan on Suomen työväestön taisteltava. Kaikkia näitä vastaan oli sillä vaan sankarivoimansa, usko asiansa oikeuteen ja liittensa Venäjän työväenluokan kanssa, joka kumminkin sodan kautta oli suuresti heikentynyt. Kuukausia seisoivat Suomen työväenluokka, toisella kadella rakentaen vapautensa temppeleitä, toisessa kadessa ase, jolla tätä temppeleitä puolusti henkensä uhalla. Sen työläisen ja sosialistin täytyy olla sokeaa ja pilattu olento ja omata kivenkovan sydämen, joka ei tunne sydämensä värähtävän tämän taistelun edessä, pitäköön sitä rikki-vaista ja järjellijät kuinka miellettömän tahansa.

Nyt lepäävät kalpeat työläiset Tampereen tehtaista verisessä Suomen maanpölvessä. Ne, jotka eivät kaatuneet taistelussa, joutuivat Mannerheim-Renvallin käskyn mukaisesti ammuttaviksi ja edistys on mennyt eteenpäin: suurteurastusta ei enää toimitettu kiväärillä, vaan kuularuiskuilla. Eläköön Suomen porvareiden kulttuuri!

Vaan kerran nousevat haamut Tampereen haudoista toimitsemaan sortajiansa ja murhaajiansa, niin varmasti kuin maailmassa ja historiassa löytyy oikeutta."

Jälleenkö tämä vanha juttu esille?

Eiilissä lehdessä julaistiin alakeratana toveri Askelin kirjotus, jossa esimerkkien mukana esitettiin kysymys sairastus- ja loukkaushyödytyksen perustamisesta S. S. Järjestön yhteyteen. Kysymys ei ole läheskään uusi; pikemmin voisi sanoa sen olevan varsin vanha, suunnilleen yhtä vanha kuin S. S. Järjestö on, sillä keskinäisiä sosialistisia apuyhdistyksiä oli olemassa jo toistakymmentä vuotta sitten: suomalaisen keskuudessa, vaikka niistä ei ole syntynyt mitään yleisempää laitosta.

Jo Hancockin edustajakokouksessa tehtiin Wyomingin suomalaisten sosialistien taholta esityksen sosialistisen sairastus- ja loukkauspajärjestön perustamisesta, ollen tämän kirjottaja m. m. esityksen kannattaja. Mutta siitä saakka on kulunut melko paljon aikaa ja on huomattu yhä ja yhä toista tien varrella, josta ei silloin ollut tietoa. Niinpä suhde tähänkin kysymykseen on monessa sitä silloin kannattaneena mahdollisesti, ja epäilemättäkin, tuntuvasti muuttunut.

Se kokemus, mikä lännen suomalaisten sosialistien sairastus- ja hautauspurenkaalla on, ei sinukaan ole omiaan kannustamaan jatkamaan pitemmällä tiellä. Totta kylläkin on, että laitoksen puolesta ei ole tehty vähääkään agitatoria enää viimeisten kahdeksan vuoden ajalta. Se ei ole vastannut tarkoitustaan keskinäisenä avustusyhydistyksenä, eikä joukkojen yhtenäisenä sosialistipuolueeseen. Ja meidän käsittääksemme ovat syyt siihen aivan selvät ja yksinkertaiset: Työväestö ei pidä sosialistipuoluetta hyväntekeväisyys- ja avustuslaitoksena, vaikka ikävä kyllä, osastojen toimintaa jarruttaa koko paljon se tavaton keräyslistojen määrä, joka niiden keskuudessa kiertää.

Tämän avustusyhydistyksen perustuksen kannattajat tukevatkin esitystään sillä, että keräyslistojen poistamiseksi olisi perustettava yhdistys, joka turvaisi jäseniään. Me emme kuitenkaan voi nähdä että keskinäinen avustuslaitos poistaisi keräyslistoja. Tällainen avustusyhydistys perustetaan vasta, jos se on perustettu, josta turvaisi jäseniään. Me emme kuitenkaan voi nähdä että keskinäinen avustuslaitos poistaisi keräyslistoja.

Sitäpaitsi, tämä toimiala on meille periaatteellisestikin harhaanjohtava. Sosialistipuolueen päämäärä on pakottaa kunnat ja valtio huolehtimaan puutteellaisista, eikä koettaa järjestää siten, että työläiset omista niukoista varoistaan avustavat toinen toistaan. Vaikka onkin totta, että nyt niiden täytyy auttaa hätiin joutunutta työläistä aina tarpeen sattuessa, niin se ei ollenkaan estä meitä edelleenkin toimimasta siihen suuntaan, että kunnat ja valtio täyttävät edes osan velvollisuudestaan tässä suhteessa, päinvastoin pitäisi kannustaa siihen.

Keskinäisten avustuslaitosten henki on sellainen, että se pakotetaan kasvattamaan työläisissä vääriä luottamusta oleviin oloihin. Kaikki salaseuralaiset ovat sen periaatteen myrkyttämiä, että heidän salaseuransa on kaikki mitä he tarvitsevat.

Eiilissä lehdessämme julaistu toiseikkoihin perustuva kertomus rautatieläisten veljeskuntien henkivakuutusominaisista osot-ta kumoamattomasti, että niiden järjestö onkin vain pelkkä henkivakuutuslaitos, eikä mikään työväestön luokkajärjestö.

Jos niin välttämättä tahdotaan perustaa "socialistinen" sairastus- ja hautauspurenkas, niin perustettakoon se toki erilleen puolueesta, ilman vähintäänkin yhteyttä sen kanssa. Silti saatavat sen jäsenet asettaa renkaaseen pääsemisen ehdoksi jäsenyyden sosialistipuolueessa. Me

olemme sitä mieltä, että ellemme kykene kasvattamaan työläisiä sosialisteiksi ilman että ajamme ne jonkinlaiseen karsinaan heidän itsensä turvaamisen nimessä, niin tuskinpa kykenemme tekemään sitä sielläkään. Mieli-piteiden vaihto kysymyksestä ei sinukaan ole pahitteeksi ja siksi toivomme, että ne joiden mieltä asia kiinnittää, lausuvat ajatuksensa julki peittelemättä.

Kun työväenliikkeeltä puuttuu luokaluonne

Lehdessämme on kerrottu mo-
neen kertaan, miten Californian työläiset — järjestyneet nimeltään — ovat ankarasti ahdistelleet sikäläistä kuvernööri Stephensä, vaatien häntä vapauttamaan Mooneyn. Samoin on kerrottu, että nyt ei enää ole mitään toivoa siitä, että Stephens vapauttaisi Mooneyn, päinvastoin viittaavat kaikki merkit siihen, että Mooney tulee hirtettäväksi, kuten on suunniteltu, joulukuun 13 p:nä.

Merkillisintä on se, että sikäläiset unionistit eivät ollenkaan käsitä jutun luokaluonnetta. Nytkin ne pyrkivät etsimään apua kaikkialta muualta, paitsi omasta voimastaan. Ne eivät mitenkään saa päähänsä, että sosialistipuolueen ehdokas Roser olisi se mies, joka olisi äänestettävä kuvernööriksi, koska hän on ainoa työväenluokan edustaja.

Sellainen typerä menettely on mahdollista vain siksi, että liikkeellä ei ole ollenkaan luokaluonnetta. Unionistit saattavat kyllä äänestää Stephensä "ainoana ehdokkaana jolla on mahdollisuus tulla valituksi", kuten gomperilaisen ohjelman kuulua, ennenkuin "heittävät äänensä hukkaan", antamalla sen oman luokkansa puolesta.

Ja tällaista typeryyttä ilmenee sen joukon taholta, jonka työn-
teettäjät noin viosi sitten kokosivat miljoonien dollarien rahaston työväenjärjestöjen hävittämiseksi koko Tynnenmeren rannikolta. Siihen rahastoon ilmoitetaan tunnetun sanfransicolaisen työläisvihollisen, Robert Dollar yhtiön, antaneen miljoonan dollari. Joukko jota vastaan taistelee noin luokkatioton kapitalistiryhmä, saisi olla hiukan tietoisempi omista eduistaan, eikä menetellä siten, että itsekkin yhtyy kannattamaan samaa taistelua, äänestämällä vihollisensa virkoihin, kuten tapahtuu, tulipa valituksi kuka hyvänsä muu kuin sosialistien ehdokas Roser.

Tämä luokaluonneton puute vanhoissa ammattijärjestöissä on suurimpana tekijänä siihen, että syntyy kilpailevaa unionismia. Menettäneensä toivonsa sen paremmaksi saattamisesta, nähdesään alituisesti sellaisia esimerkkejä kuin on sekkin San Franciscossa unionien antama, että maksettavat jäsenillään korvausta urakoitsijoille, joille ovat vuosien kuluksessa koonneet miljoonia, työskenneltyään niille nälkäpalkkoilla, on omiaan järkyttämään sitkeitäkin uskoa gomperilaisen unionismin industrialiseerattumisesta.

— On melkein mahdoton käsitellä American Federation of Laborin menettelytapoja, pitämättä mielessä, että jokainen pakottava toimenpide on tehty toivossa siten saavuttaa pysyvyyttä ja rauhalliset suhteet kapitalistien ja työläisten välillä. — Helen Marot.

— Porvarillisetkin valtio-opin tutkijat myöntävät, ettei mikään kansakunta voi elää itsenäisesti, eikä rakentaa omintakeista kulttuuria, vaan sen täytyy olla tiu-
tensa kansain kanssa vuorovaikutuksessa. Me lisäämme sen, että kaikki kansat ovat riippuvaisia toisistaan, siksi tahdommekin kansainvälistä ko-operatiivista yhteiskuntaa.

MAILMANKATSOMUKSIA

KOIRAT JA LAPSET.

13-vuotias poika äidin ja viiden lapsen ainoa toivo.

Kolmentoista vuoden vanha poika Louis P. New Yorkissa on tehnyt päätöksen, että niin pian kun hän pääsee työhön, niin hän tulee avustamaan äitiään ja viittä nuorempaa siskoaan. Lousin äiti Mrs. P., jonka mies kuoli neljä vuotta sitten, on koettanut viedä eteenpäin lapsilaumansa neulomalla ja konttorihuoneustoja puhdistamalla. Hän toivoi saavansa apua vanhimmalta pojaltaan, mutta kun poika joutui kadulle juokselemaan ja oppimaan pahoja tapoja, niin siitä oli seurauksena se, että poika on nyt vankilassa. Hänen ainoa toivonsa on nyt Louis, joka on kirkassilmäinen poika ja on varmistu luvannut auttaa äitiään. Joka päivä koulusta päästyään Louis hoitaa pienempiä siskojaan, puhdistaa asunon, tuo polttoaineita ja kaikin tavoin auttaa äitiään.

Ette! Mrs. P:n tarvitsisi työllä tappaa itseään yrittäessään pitää yllä kuusiheikkistä joukkoaan, työllä hänen saada ulkoa avustusta. Armeilaisuusyhdistys pyytää siihen tarkoitukseen \$175 avustukseksi kuuden kuukauden ajaksi.

Louis pojan isä ei kuulumat niihin jotka polttavat dollarin sikareja. Sosialistit vaativat oikeutta, ruokaa ja vaatetta lapsille, eivätkä armopaloja!

Talonomistaja ja lapset.

Eriä talonomistaja julkaisee Harlem Home News lehdessä seuraavan kirjeen:

"Olen lehtenne vakituinen lukija ja haluan kirjottaa jonkun sanan talonomistajan puolesta, jotka eivät halua lapsia taloonsa. Omistan talon, jossa asuu 17 vuorokalaista. Enkä minä vastusta lapsia, siten kuin asiat on nyt, otan niin vähän lapsia talooni kuin suinkin mahdollista. Mi nulla on vuokraajana eräs perhe, jolla on kuusi lasta ja joka kerta kun talonmiehes puhdistaa rappukäytävän, niin tulevat lapset ulos ja käyttävät sitä ulkoilunneena. Lapset repivät paperit seinistä, hakkaavat nauvoja ovenpieliin ja muhin puunosiin. Lapset särkevät katukäytävät ja jos joku siihen kaatuu, niin kuka on syyssä?" "Tietysti talonomistaja."

Jos lasten äidille jotain sanoo, niin hän vastaa: "Oh, he ovat lapsia ja me maksamme vuokrame."

Jos äidit opettaisivat lapsensa olemaan siivolla, eikä särkemään kaikkia, niin kukaan ei hykisi lapsia."

Veronmaksaja.

Talonomistaja siis syyttää lapsia kalkesta, mutta kuukaapas mitä vuokraaja sanoo.

Koirat liikaavat raput ja haukkuvat keskellä yötä.

"Asun talossa East 128 kadulla, jossa asuu 36 perhettä. Siinä talossa asuu useita perheitä, joilla on lapsia. Samassa talossa asuu useita perheitä, joilla on kaksi koiraa. En ole vielä koskaan tavannut, että lapset olisivat liianne yhtään kertaa rappukäytävää, käyttämällä sitä ulkoilunneena ja muuten liian sitä mutta olen tavannut lukemattomia kertoja koiran ulostuksia rappusilla niissä kerroksissa joissa koirain omistajat asuvat. Koirain omistajilla näyttäjä olevan tapana antaa koirain todella käyttäjä rappua siihen tarpeeseen, jota varten jokaisessa asunnossa on erityinen huone.

Joka kerta kun menen iltasella kotiin kello 11 aikaan, haukkuvat koirat tavattomasti, säikytellen koko talon asukkaat herelle. Monta kertaa olen herännyt keskellä yötä tavat tomaan koiran ulvontaan.

En ymmärrä miksi sen talon asukkaat kärsivät sellaisia koirain omistajia talossa. Vaikka talossa asuu perheitä, joilla on lapsia, niin en ole vielä kertaakaan herännyt lapsen it kun keskellä yötä."

"Haluttuja asuntoja."

Nyt kun on New Yorkissa juuri muuttopäivät, newyorkilaiset muuttavat asuntoa aina lokakuun ensi päivinä, se on oikein muuttajia. Köyhät aina muuttavat silloin kun täytyy, mutta se on toista sellaisilla, jotka muuttavat ottaa asunon vuosikaupalla.

Tarkastelin listaa, jossa oli: "Haluttuja asuntoja."

Mahdollisesti kaikilla ei ole työllä asunto, niinpä esittelen tässä muutamia sellaisia.

"Talossa 270 Park ave. Asunto 9 huoneetta, 4 kylpyhuonetta. Vuokra \$8,500 vuodessa."

"Talossa 270 Park ave. Asunto 14 huoneetta, 6 kylpyhuonetta. Vuokra \$13,500 vuodessa."

"Talossa 471 Park ave. Asunto 16 huoneetta, 4 kylpyhuonetta. Vuokra \$8,500 vuodessa."

Yllämainitut oli tarjolla New York Times lehdessä, tietysti useampina saman hintaisia, mutta tuokin jo riittää näytteeksi "halutuista asunnoista."

Tavallisesti tuon hintaisiin asuntoihin pääsyehdona on: ei yltään

lapsia, mutta koiria saa olla niin paljon kuin asukas haluaa.

Jos herralle tarjotuissa asunnoissa on neljä, viisi ja kuusikin kylpyhuonetta, niin tässä alempana on "asuntoja", joissa ei ole yhtään kylpyhuonetta, ei lämmintä vettä, eikä mitään lämmityslaitosta.

"Talossa 331 East 29 katu, 2 huonetta, ei lämmintä, ei kylpyhuonetta, kylmä vesi, vuokra \$10 kuussa."

"Talossa 347 West 37 katu, 2 huonetta, ei lämmintä, ei kylpyhuonetta kylmä vesi, vuokra \$8 kuussa."

"Talossa 308 East 46 katu, 3 huonetta, ei lämmintä, ei kylpyhuonetta, kylmä vesi, vuokra \$9 kuussa."

Kolmeen jälkimmäiseen otetaan perheittä, jolla on lapsia, sillä niissä ei ole mitään niistä mukavuuksia, joita lapset tarvitsevat.

Luokkavastakohtia ei ole, vai mitä?

MIKA ON PARAS AVIOMIEHEN AMMATIKSI?

Näisten keskuudessa oli kerran keskusteltu aviomiehen ammatiksi parhaiten soveltuvasta toimesta. Yksi oli sitä mieltä, että pappi on paras siksi että se on aina kotona. Toimen taas selitti merimiehen parhaaksi siksi ettei se ole kotona. Kolpas arveli lääkäriin kaikkein huonoimmaksi, koska ne tavallisesti tuovat kaikki nalsten heikot puolet. Mutta kaikki olivat yksimielisiä siitä, että ruonilija on paras kaikista koska se aina elää tunne-elämällä. Ken ei usko, hän kokeilikoön.

NYKIJÄÄN SOTAUUTISET.

Sanomalehtien lukijakunnan kärsimään asetetaan nykyisin ankaralle koetukselle varsinkin sotautiislin ja yleensä Euroopan tapahtumia koskeviin uutisiin nähden.

Saksan keisari erotetaan niissä toimestaan vähintään kerran päivässä, ja bolshevikivalta kukistetaan ainakin yhtä useasti ja yhtä varmasti. Mutta seuraavana päivänä kummatkin jälleen riikeeraavat entisellä asemillaan, joten "tuoreitten uutisten" vaanjat, amerikalisten uutistoimistojen edustajat, saavat uusia jälleen samat läksynsä.

Rintamalla vallataan tärkeät kaupunkia monia päivässä; jonkun tärkeä merkityksellisen paikan valtaamisesta tulee tietä ainakin viikkoa ennen kun se sitten lopullisesti valitaan. Kummallakin puolella vangitaan vihollisia suuria määriä, aina samat uudelleen ja uudelleen.

Ja jos olisi laskeut tarkkaan kuinka pitkän matkan saksalaiset ovat sanomalehtien palstoilla peräntyneet, niin viimeinkin niistä olisi jo aikoa sitten ennättänyt huilpuu vuorille.

Tämä perääntymisjuttu on kuitenkin helposti käsiteltävissä, kunhan vain ottaa huomioon, mistä saakka niiden on täytynyt tulla, voidakseen suorittaa sen matkan edetessään Atlantin rannikko kohten kuin ne sa nomalehtien palstoilla ovat suorittaneet.

Pääministeriä erkaneen nykyisin kuin kärpäsiä tunkioita, mutta niissäkin huomaa samojen henkilöiden erkanevan ainakin yhä useasti kuin eräät venäläiset kenraalit ovat tölöt tai muuten kuolleet.

Lenin ja Trotsky riitelevät tavallisesti kerran päivässä, arvatenkin aamulla, suunnitellessaan päivän tehtäviä, sitten niistä murhattaan toinen tai toinen johonkin aikaan päivässä, toimitvat jonkun aikaa Saksan kätyreinä ja ovat illemmällä saksalaisen militarismin suurimpana vaaran. Tavallisesti ne elävät ilta-työhällä viimeistä hetkeään — alkaaksen jälleen saman kiertoakun seuraavana aamunna.

Kenraali Horvath on perustanut Siperian valtakunnan jo ainakin kymmenen kertaa, mutta siitä huolimatta tunnustetaan Siperiassa kaikkialla Leninin antama passi, jonka omistaja voi siellä esteettä liikkua.

Tshekkiläis-slovakien joukot ovat kulkenneet Ukrainasta Vladivostokiin päin jo ainakin kymmenen tuhannelta maililta, milloin menen itä-Siperiassa, milloin jo uhaten Vladivostokia, mutta siitä huolimatta uhkaa niitä perikato Europan Venäjällä itse kistamiensa bolshevikien armeijoiden edessä.

Ja loppujen lopuksi puhkeaa keskusvaltain slaavilaismaissa vallankumous aina tuon tuostakin, jonka taistelujen riveissä saksalaiset joukot marssivat punaisine lippuneen, melkein päin Hindenburgin johdolla, milloin ei Hindenburg sattu olemaan liittolaisten kanssa rauhannevotteleissa.

Lahtarit ovat valinneet Suomen kuninkaaksi jokaisen hunnilaisprinsin, mikä Hohenzollernien sukuhistoria tuntee, mutta siitä huolimatta on Suomi kuningasta vailla, ainakin vielä toistaiseksi.

Kaikkia näitä seurattessa tekee mielehuudahtaa, että toivo on ajatuksen äiti, sillä niin monenlaisia kuin on uutisia, niin monenlaisia on uutisten kirjottajiaakin.

Järjestömme asioita

PÖYTÄKIRJA

Californian s. s. osastojen valtiokomitean ja Rocklin entisen osaston ja Työväentaloyhdistyksen jäsenten yhteisestä kokouksesta Rocklin Työväentalolla lokakuun 6 p:nä, 1918.

Pyk. 1. Kokous kutsuttiin järjestykseen kello 11.35 ap. Saapuvilla olivat valtiokomitean jäsenet N. Mattson, A. Koskelainen, T. Kankkonen ja A. Ruus; A. Karhu oli sairauden tähden estetty olemaasta läsnä. Rocklinilaisia, entisen osaston jäseniä, oli läsnä A. Hartikka, Sandra Hartikka A. Luoma, Aino Luoma, Maria Wickström, Mrs. Victor Pekuri, Mrs. A. L. Mattson, Mrs. Willard, Mrs. Josefina Sonne ja Mrs. Hackman.

Pyk. 2. Toveri A. Koskelainen teki aluksi selkoa valtiokomitean käynnin tarkoituksesta, joka on ottaa selkoa osaston ja Työväentaloyhdistyksen asioita ja omaisuuksista ja niiden edelleen hoitamisen järjestämisestä. Puheessaan painosti hän sitä selkeää, että osaston omaisuuksia olisi syytä jättää valtalta, että jälleensällyttämistä ja sitä että voisiko osasto nyt jo alkaa toimimaan. Palkka kunnalaisten vakavan harkinnan perusteella katsottiin ei voitavan alkaa osastoa vielä, sillä suomalaisia ei ole niin paljon Rocklinissa, että osasto voisi toimia. Mutta kokous oli siinä vakuutuksessa, että omaisuuksia on pidettävä, mikäli mahdollista tulevaisuuden varalle. Läsnä olevat toveri lainaajat ilmoittivat olevansa tyytyväiset siihen mitä valtiokomitea on päättänyt, että maksaa viiskymmenen prosenttia nyt jo loppu sen mukaan kuin on mahdollista.

Rocklin Rochdale Co:n \$152.00 velkasaatava jää valtiokomitealle huolehdittavaksi. Samoin Hendricksonin saatava ajopalkkoja jää valtiokomitean asiaksi.

Pyk. 5. Kirjuri velvoitettiin ottaa mukaan selviää Työväentalon laillistuttamista koskevista asioista, että tiedettäisi minkälaisilla oikeuksilla voidaan valvoa sen asioita.

Pyk. 6. Päätettiin, että pianosta on maksettava loppu hinta ja saata va se pois, sillä se pilantuu kohteiden ja käyttämättömyyden tähden.

Pyk. 7. Valittiin viisihenkinen toimikunta pitämään huolta talosta ja omaisuuksista, josta tehtiin luettelo; komitean on järjestettävä tavaroita ja lukittava niin, että silvulliset eivät pääse niitä käsittelemään. Toimikuntaan tulivat seuraavat: A. Hartikka, A. Luoma, Josefina Sonne Aino Luoma ja F. E. Erickson. Komitea on päätösvaltainen kun kolme jäsentä on saapuvilla; kokoonkutsu ja A. Luoma.

Pyk. 8. Päätettiin, että irtain omaisuus on vakuutettava.

Kokous loppui kello 1.30 ip. Vakuudeksi: Alfred Ruis, pöytäkirjuri

Olen tarkastanut yllä olevan pöytäkirjan ja huomannut sen kokouksen päätösten mukaiseksi. T. Kankkonen.

Kansankirjeitä

Washington
Seattle

Suuri tulipalo.—Tiistaina t.k. 15 päivän iltana kello 11 pääsi tuhoisa valkea riehumaan Great Northern öljylaiturilla Smith Cove satama-alueella. Tuli, mikäli on saatu selville, alkoi öljyn lajitteluhuoneesta, joka on sijainnut ulkopuolella laituria. Heiti kun vahti oli huomannut palon alkaneeksi, kuului pari räjähdystä, ne johtuen öljysäiliöiden rikkoutumisesta, jotka pääsivät valoilleen öljyvirran, joka kun puhalsi itätuuli, sai nopeasti liekit leviämään koko laiturille, uhaten vielä muun tuhon lisäksi kahta laiturissa parhaallaan lastia odottavaa siirtä japanilaista laivaa, jotka kuitenkin Saa-tiin hinaajalaiva Tuyen kiiruhdettua paikalle vedetyksi ulos Sammutuslaitvojen nopea paikalle saapuminen pelasti toiset laiturit joutumasta tulen tuhohtavaksi, niin ulattuja kuin ne jo olivatkin. Sankarillinen palostilaiden urhoollisuus, jota komppsi pataljoonan päällikkö Wil-

liam J. Hodder, saattoi myöskin liekit pian kontrollin alle, joka oli hirmuvoimallaan uhatta koko läheistä ympäristöä. Kahdeksan suurta uusiaikaisinta vesimonitoria näytti kelpoisuuttaan taistelussa tulen valtaa vastaan. Laituri oli uusi, rakennettu vasta kolme vuotta sitten, tulen se maksamaan \$100,000. Se on vuokrattu James Griffiths & Sons toiminnalle. Suurimman hävion palossa kärsi The Mitsui Company Ltd. Yhteensä lasketaan vahingon nousevan \$1,650,000, josta osan korvaa vakuutus.

Alaskan mainareita uhkaa nälkäkuolema. — Kunaari Ruby'n kapteeni D. S. McAlpine, joka palasi tänne Sewardista, Alaskasta, kertoo pelottavasta tilanteesta, mikä kohtaa Kuskokwim alueen tuhansia mainareita ja prosppäkreitä, sillä he ovat jääneet ottamaan talven vastaan ilman ruokaa. Ruby oli viemässä sinne ruokaa, mutta joutui myrskyn käsiin ja täytyi heakea suojaa Sewardin satamassa ja jäädä makkamaan talveksi sinne. Ainoa keino saada enää Kuskokwim jokivarren asukkaalle ruokaa on lähettää ilmailevat sitä viemään, mutta onko tähän tarkoitukseen niitä, sitä ei mainita.

Kunnallinen valistuslaitos tuottaa voittoa. — Puhdas voittoa viimeiseltä kuudelta tilikaudelta näyttää, että kaupungin valistuslaitos, City Light, on tuottanut voittoa puhtaksi \$268,530.26, joten se näyttää että kylä kunnallinen omistus kannattaa. On otettava huomioon, että Seattlella on sähkö halvempaa kuin missään tunnetussa suurimmassa paikassa tätä maata, ja sitenkin se vielä tuottaa noin hyvää voittoa.

Ulkomaalaiset menettävät kalastuslokkensa. Koska suuri osa ulkomaalaisista on vaatinut sotapalveluksesta vapautusta ulkomaalaisuuden perusteella, jopä peruttaneet ensimmäiset papi-rinskin, niin on valtion kalastuskomissioneri L. H. Darwin antanut määräyksen apulaisilleen ottaa takavarikkoon kaikkien ulkomaalaisten kalastusvehkeet, sekä ohkaista heidät pyydystyksestä.

Ruokaloita suljetaan. — Neljännen ja Kuudennen avenuen välissä olevia ruokaloita, restauraant, joutuu lopettamaan liikkeenään tänään, keskiviikkona, syytä että ovat rikkoneet ruokaloille annettuja määräyksiä ruokien valmistuksessa ja tarjoilussa.

Influenssan tuhoja. — 18 kuoli ja 427 uutta sairastupausta ilmoitetaan eilisen, tiistain, ajalla tapahtuneen kaupungissamme. L. L.

CALIFORNIA

San Francisco

Jätteiden korjaus. Parin kuukauden ajan ovat kaupunkimme valtuusmiehet monen otteeseen keskustelleet miten jätteiden (garbage) korjaus olisi parhaiten järjestettävä. Samasta asiasta ovat porvarilehdet puhuneet myös niin paljon, että syrjäin-kin rupeaa arvelemaan jotain olevan viossa. Tähän saakka on jätteet korjannut monilukuiset italialaiset ja pahat kielet sanovat, että miehet ovat rikastuneet siinä toimessa aivan runsaasti. Mutta nyt kun olot pakottavat suuren säästäväisyyden, niin on huomattu, että jätteiden joukossa menee paljon käyttökelpoista ruokatarvaa ja se olisi säästettävä. Niinpä ovat nyt valtuusmiehet hallituksen viranomais-ten kanssa päässeet siihen tulokseen, että on esitetty lakimääräyksen kaupunkiin ohjeansiioihin asiasta. Jos esitys tulee lakivoimaiseksi, niin perheen emäntien täytyy pitää kaksi jätteen astiaa, toinen roskia ja toinen ruuan jätteitä varten. Nyt kun myöskin puhutaan ohjeansiiohin, että ruokajätteitä ei saa jättää, vaan on ruoka laitetava niin ettei mitään mene hukkaan, täytyy antaa "herroille" tunnustus siitä suuresta huolenpidosta, mikä he ovat ottaneet hartioiden "katsoessaan kansan parasta." Kun eivät vain herrat valmistaisi kansaa tässäkin maassa samantilaisiin kärsimyksiin, kuin mitä tiedämme monessa maassa viime vuosien kuluksessa kansan joutuneen taistellessaan leipäpala puolesta henkensä ylläpitämiseksi. Onhan se hyvä elää säästäväisesti ja sitä me työläiset aina saamme tehdä, mutta turhaan on laittaa oloja sellaisiksi, että ihmiset näkevät nälkää ja punitetta maassa, missä kaikkea on yllinkyllin niin köyhille kuin rikkaillille.